

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра загальної, вікової та педагогічної психології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія педагогічна

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 6.010105 Корекційна освіта (логопедія)

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини

(назва інституту, факультету, відділення)

2015 – 2016 навчальний рік

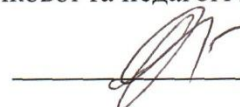
Робоча програма «Психологія педагогічна» для студентів
за напрямом підготовки 6.010105 Корекційна освіта (логопедія)

Розробники : Москальов Максим Володимирович, кандидат психологічних
наук, доцент кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри загальної, вікової та
педагогічної психології

Протокол від “25” серпня 2015 року № 2

Завідувач кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

 (О.П. Сергєєнкова)

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини Н.А. Клішевич

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Психологія педагогічна» є нормативним документом Київський університет імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою загальної, вікової та педагогічної психології на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для всіх спеціальностей «Соціальна педагогіка» денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи в організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-професійної характеристики; алгоритми вивчення навчального матеріалу дисципліни «Психологія педагогічна»; необхідне методичне забезпечення; складові та технології оцінювання навчальних досягнень студентів.

«Психологія педагогічна» є складовою частиною дисциплін психолого-педагогічного циклу нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема: опанування системою знань сфери педагогічної проблематики.

Мета курсу – ознайомити студентів четвертого курсу з проблемами теорії і практики сучасної психології влади, сформувати початкові уміння та навички психологічного аналізу владно-підвладних взаємин у різних сферах людської життєдіяльності; розвивати професійне мислення та сприяти професійному самовизначенню.

Під час лекційних та семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти **набувають уміння та навички:**

- пізнати проблематику, основні завдання, головні напрями досліджень у галузі психології влади;
- дізнатись про основні етапи становлення психології влади як психологічної області знань;
- вивчити концепції та теорії західних і вітчизняних дослідників, присвячені психології влади;

- виявити закономірності вияву та динаміки владно-підвладної взаємодії.

УМІТИ:

- планувати емпіричні дослідження в галузі психології влади;
- здійснювати аналіз поточних політичних подій та неполітичних ситуацій у ракурсі вияву закономірностей владно-підвладної взаємодії;
- здійснювати напрацювання рекомендацій для носіїв влади щодо оптимізації владно-підвладної взаємодії.

Вивчення даної навчальної дисципліни спрямоване на формування у студентів таких загальнокультурних (ЗК) та професійних (ПК) *компетенцій*:

- ✓ розвиток свого інтелектуального і загальнокультурного рівня, моральне та фізичне вдосконалення своєї особистості (ЗК);
- ✓ оволодіння культурою наукового мислення, узагальненням, аналізом і синтезом фактів і теоретичних узагальнень (ЗК);
- ✓ розуміння сутності соціальної значущості майбутньої професії (ЗК);
- ✓ розвиток здатності до міжособистісного спілкування і роботи в команді (ЗК);
- ✓ розвиток здатності до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань (ЗК);
- ✓ використання отриманих знань та вироблених умінь з психології, необхідних для вирішення типових і нових задач у різних сферах професійної діяльності (ПК);
- ✓ розвиток здатності до аналізу своєї діяльності як професійного управлінця та формування шляхів її вдосконалення (ПК).

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 108 год., із них 14 год. – лекції, 14 год. – семінарські заняття, 4 год. – модульний контроль, 72 год. – самостійна робота студентів.

Вивчення студентами навчальної дисципліни "Психологія педагогічна" завершується екзаменом.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ ПЕДОГОГІЧНА»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0103 «Соціально-політичні науки» (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.01010601 «Соціальна педагогіка» (шифр і назва)		
Модулів – 2		Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		2-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання - 1		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		16 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		72 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю:	
		екзамен	

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних:	лекцій	практичних,	семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль I.									
ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ ЯК НАУКА І НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ									
1.	Вступ. Місце педагогічної психології в системі наукового знання	4	4	2	2	0	0		
2.	Історичний нарис виникнення і становлення педагогічної психології	4	4	2	2	0	0		
3.	Психологічні основи оптимізації навчання	4	4	2	-			2	
4.	Психологія навчання обдарованих, невстигаючих дітей	6	4	2	2				
Разом:		38	36	16	8	6			2
Змістовий модуль II.									
ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ПСИХОЛОГІЇ ВИХОВАННЯ, ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПСИХОЛОГІЇ ВЧИТЕЛЯ									
5.	Соціально - психологічні аспекти виховання	4	4	2	2				
6.	Вікові аспекти виховання	4	4	2	2				
7.	Загальна психологічна характеристика педагогічної діяльності	4	4	2	2				
8.	Взаємодія вчителя із соціальним оточенням, адаптація його до умов професійної діяльності	6	4	2	-			2	
Разом:		72	16	8	6			2	18
Підготовка до іспиту								36	
Всього за навчальним планом:		108	32	16	12			4	72

III. ПРОГРАМА ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ ЯК НАУКА І НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ Лекція 1. ВСТУП. МІСЦЕ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ В СИСТЕМІ НАУКОВОГО ЗНАННЯ (2 год.)

Вступ. Педагогічна психологія як галузь психологічної науки. Актуальність педагогічної психології. Принципи, завдання педагогічної психології. Класифікаційні системи методів. Способи оцінювання надійності експериментальних даних.

Основні поняття теми: педагогічна психологія, об'єкт, предмет педагогічної психології, онтогенез, принципи педагогічної психології, організаційні методи (порівняльні, лонгітюдні, комплексні).

Емпіричні методи (спостереження, експеримент, самоспостереження; психодіагностичні: тести, опитувальники - бесіда, анкета; аналіз продуктів діяльності; біографічні методи: аналіз життєвого шляху, документації, свідчень особистості та очевидців).

Семінар 1. Місце педагогічної психології в системі наукового знання(2 год.)

Лекція 2. ІСТОРИЧНИЙ НАРИС ВИНИКНЕННЯ І СТАНОВЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ (2 год.)

Генетичні ідеї в психології. Виникнення дитячої психології (Ж. Ж. Руссо). Експериментальні дослідження дитячої психіки (К. Бюлер, В. Зеньковський, М. Ланге, Е. Мейман, В. Штерн та ін.).

Культурно-історична теорія вищих психічних функцій (Л. С. Виготський.)

Навчання і виховання як предмет педагогічної психології. Початковий етап розвитку педагогічної психології (кінець XIX початок XX ст.): розвиток педагогічної психології в США та Європі (Англія, Німеччина, Франція, Швейцарія та ін.). Становлення педагогічної психології в Україні та Росії в XVII-XIX ст. (О. В. Духнович, М. В. Ломоносов, М. І. Новиков, Ф. Прокопович, Г. С. Сковорода, Т. Г. Шевченко та ін.). Педагогічна антропологія К. Д. Ушинського.

Предмет і завдання педагогічної психології в Росії в кінці XIX - на початку XX ст. (П. Ф. Каптерев, О. Ф. Лазурський, П. Ф. Лесгафт, А. П. Нечаєв, С. Ф. Русова, І. О. Сікорський та ін.).

Розвиток педагогічної психології в СРСР (Л. І. Божович, П. П. Блонський, Л. С. Виготський, П. Я. Гальперін, Д. Б. Ельконін, В. П. Зінченко, Б. С. Кобзар, Г. С. Костюк, О. М. Леонтьєв, Н. А. Менчинська, Д. Ф. Ніколенко, С. Л. Рубінштейн, В. О. Сухомлинський, І. О. Синиця, П. Р. Чамата, В. І. Чепелев та ін.). Розробка проблем педагогічної психології в Україні (Г. О. Балл, І. Д. Бех, М. Й. Боришевський, Ю. З. Гільбух, Т. М. Лисянська, С. Д. Максименко та ін.).

Основні поняття теми: всебічне виховання і розвиток дітей, біогенетична, соціогенетична, педологічна концепції, психічний розвиток і напрямки психічного розвитку в навчально-виховному процесі, ідентичність.

Семінарське заняття 2.

Тема: Історія виникнення і становлення педагогічної психології (2 год.)

Лекція 3. Психологічні основи оптимізації навчання(2 год.)

Психологія викладання навчального матеріалу і керівництво розвитком учня, навчальна діяльність учня у психологічній структурі навчання. Навчальні впливи у психологічній структурі методів викладання, психологія методів навчання, навчання у співробітництві.

Основні поняття теми: викладання, керівництво, навчальні впливи, методи навчання. Співробітництво.

Семінар 3: Психологія навчальної діяльності школяра

Лекція 4 Психологія навчання обдарованих і невстигаючих дітей (2 год.)

Підходи до класифікації важких дітей (Хевітт і Дженкінс, П. Скотт, О.Є.Лічко, В.І.Абраменко, О.І.Селецький, Д.І.Фельдштейн). Основні причини появи важкої дитини.

Ознаки соціальної та педагогічної запущеності дошкільнят: неуспішність у рольовій грі (труднощі в спілкуванні з ровесниками, діти віддають перевагу предметним іграм); невідготовленість до навчання в школі (дисгармонія емоційно-вольової сфери, недостатньо розвинуті пізнавальні здібності та довільність поведінки, невміння спілкуватися з дорослими і дітьми); погана адаптація до перебування в дитячому садку; відхилення в поведінці (агресивність, гіперактивність); відставання в розвитку (пізніше починають ходити, говорити тощо).

Ознаки соціальної та педагогічної запущеності молодшого школяра: Порушення образу "Я", нерозвинутість молодшого школяра як суб'єкта спілкування, нерозвинутість молодшого школяра як суб'єкта, специфіка індивідуально – типологічних особливостей. Організація індивідуальної роботи з педагогічно запущеними дітьми.

Основні причини складності підліткового віку. Суб'єкти реабілітації важких підлітків: педагогічно запущені, правопорушники, дезадаптовані підлітки з девіантною поведінкою, діти-сироти, підлітки з відхиленнями психосоматичного і нервово-психічного здоров'я та з функціональними відхиленнями. Основні напрями роботи вчителя з важкими підлітками.

Інтелектуальні та емоційно – мотиваційні особливості обдарованих дітей, категорії обдарованих дітей за М. Лейтесом, відстаючі у навчанні діти та психологічні основи роботи з ними.

Основні поняття теми: обдарованість, успішність, рефлексія, емпатія, діагностика, диференціація педагогічна запущеність, важковиховуваність, девіантна поведінка, важконаучуваність, превентивне виховання, агресивність, акцентуація характеру, реакція імітації, реакція компенсації, гіперопіка, інфантильність особистості, шкільна дезадаптація, корекція поведінки, фрустрація, психопатія.

**Семінар 4. Психологія навчання обдарованих і невстигаючих дітей
(2 год.)**

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II
ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ПСИХОЛОГІЇ ВИХОВАННЯ, ПЕДАГОГІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПСИХОЛОГІЇ ВЧИТЕЛЯ**

Лекція 5 . Соціально - психологічні аспекти виховання – 2 год.

Спілкування і виховання. Розвиток мотивів спілкування у дітей від народження до закінчення школи. Удосконалення засобів спілкування в онтогенезі.

Соціальний спадок. Формування і зміна соціальних установок. Співвідношення раціонального і емоційного у впливах на соціальні установки.

Колектив і розвиток особистості. Шляхи усунення негативного і підсилення позитивного впливу колективу на особистість. Психолого-педагогічні принципи перебудови взаємовідносин особистості і колективу.

Основні психолого-педагогічні задачі роботи в дитячих групах. Цілі педагогічного керівництва.

Управління міжособистісними відносинами в дитячих групах і колективах.

Розвиток організаторських і виконавчих умінь.

Навчання дітей умінням і навичкам спілкування: вести дискусію, попереджати і вирішувати конфлікти.

Основні напрямки формування і розвитку ділових та моральних взаємин дітей.

Умови оптимальної організації спільної діяльності дітей в групах. Соціально-психологічні основи організації групової діяльності дітей. Наближення змісту і задач спільної діяльності дітей до проблем життя дорослих людей.

Розвиток особистості в дитячих групах і колективах.

Психологічні особливості сімейного виховання.

Основні поняття: група, колектив, міжособистісні відносини, уміння і навички спілкування, спільна діяльність, дискусія, конфлікт, організаторські та виконавчі уміння, гуманні відносини, сімейне виховання, тренінг.

Семінар 5. Соціально - психологічні аспекти виховання (2 год.)

Лекція 6. Вікові аспекти виховання – 2 год.

Початок формування соціально важливих якостей особистості. Шляхи розвитку і закріплення дитячої емоційної прив'язаності до людей. Виховання акуратності і дисциплінованості. Дисциплінованість як здатність до внутрішньої саморегуляції.

Моральне виховання дітей в перші роки життя. Соціально-психологічні умови виховання правильної самооцінки і адекватного рівня домагань. Оптимальні умови для виховання самостійності і відповідальності. Фізичне і гігієнічне виховання в ранні роки.

Становлення характеру дитини. Основні види діяльності дошкільників і молодших школярів, в яких відбувається становлення характеру. Моральне, трудове, розумове виховання дошкільника та молодшого школяра. Виховання в грі. Виховання в навчанні. Виховання в домашній праці. Основи економічного та екологічного виховання.

Виховання підлітків. Основні якості особистості, що виховуються в старших класах школи. Особливе виховне значення гуманітарних предметів. Виховання у спілкуванні з ровесниками і дорослими. Утворення підліткових та юнацьких груп. Виховна роль участі дорослих в діяльності дитячих груп. Виховна роль молодіжної моди і масової культури. Орієнтація в засобах масової інформації. Вироблення потреби і інтересу до читання художньої літератури.

Основні поняття: дисципліна, гігієнічні навички, моральні почуття, самостійність, мотивація досягнення успіху, самооцінка, рівень домагань, предметна діяльність, міжособистісні відносини, групова діяльність, моральне, трудове, розумове економічне, екологічне виховання, самообслуговування, соціальна позиція, самозабезпечення, професійне самовиховання.

Лекція 7. Загальна психологічна характеристика педагогічної діяльності (4 год.)

Загальна характеристика педагогічної освіти. Педагогічна діяльність у системі інших видів діяльності. Психологічна характеристика функцій педагогічної діяльності. Особливості педагогічної діяльності. Педагогічні здібності та їх структура. Формування педагогічних здібностей. Педагогічні вміння та навички. Професійна спрямованість особистості вчителя.

Види стилів та індивідуальний стиль діяльності вчителя. Психологічні основи педагогічної оцінки, педагогічного такту, педагогічної етики. Психологічна готовність вчителя до педагогічної праці. Психологія педагогічних стереотипів. Психологія педагогічного авторитету, авторитаризму.

Основні поняття теми: учіння, компоненти учіння (змістові, цільові, мотиваційні, операційні, емоційно-вольові, комунікативні, результативні, контрольні-оцінні), здібності, педагогічна спостережливість, педагогічні уявлення, педагогічний такт, розподіл уваги, організаторські здібності, вимогливість, педагогічна майстерність, педагогічна оцінка, стилі педагогічної діяльності

Семінарське заняття 6. Загальна психологічна характеристика педагогічної діяльності (2 год.)

Лекція 8. Взаємодія вчителя із соціальним оточенням, адаптація його до умов професійної діяльності (2 год.)

Суб'єкт-суб'єктна взаємодія в педагогічній діяльності. Педагогічні уміння. Педагогічна діяльність як процес розв'язання педагогічних завдань. Педагогічні здібності. Психологічна характеристика педагогічної майстерності і її рівнів.

Психологія стилів педагогічної діяльності. Психологічна характеристика особистості вчителя. Професійна самосвідомість вчителя. Стресостійкість як значуща риса особистості вчителя. Професійна відповідність (придатність) вчителя. Особливості педагогічної діяльності.

Психологічні основи педагогічної оцінки, педагогічного такту, педагогічної етики. Взаємини вчителя з учнями.

Психологія педагогічних стереотипів. Психологія педагогічного авторитету, авторитаризму.

Психологія повсякдення і криза педагогічної свідомості.

Взаємостосунки вчителів як необхідна умова створення сприятливого психологічного клімату в школі.

Соціально-психологічні проблеми адаптації молодого вчителя до умов педагогічної діяльності .Внутріособистісні конфлікти педагога і їх прояв у професійній діяльності.

Основні поняття теми: взаємодія, адаптація, конфлікт, види конфліктів, професійна діяльність. педагогічна спостережливість, педагогічні уявлення, педагогічний такт, розподіл уваги, організаторські здібності,

вимогливість, педагогічна майстерність, педагогічна оцінка, стилі педагогічної діяльності.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Педагогічна психологія»

Разом: 108 год., із них 16 год. – лекції, 12 год. – семінарські заняття, 4 год. – модульний контроль, підготовка до іспиту – 36 год., підсумковий контроль – іспит. Макс кількість балів – 194. Коефіцієнт – 1,94

Назва модуля	Змістовний модуль 1 ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ ЯК НАУКА І НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ	Змістовний модуль 2 ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ПСИХОЛОГІЇ ВИХОВАННЯ, ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПСИХОЛОГІЇ ВЧИТЕЛЯ
Кількість балів за модуль	98	96
Теми лекцій	1. Вступ. Місце педагогічної психології в системі наукового знання 2. Історичний нарис виникнення і становлення та педагогічної психології 3. Психологічні основи оптимізації навчання 4. Психологія навчання обдарованих, і невстигаючих дітей	5. Соціально - психологічні аспекти виховання 6. Вікові аспекти виховання 7. Загальна психологічна характеристика педагогічної діяльності 8. Взаємодія вчителя із соціальним оточенням, адаптація до умов професійної діяльності
Теми семінарських занять	1. Вступ. Місце педагогічної психології в системі наукового знання 2. Історичний нарис виникнення і становлення та педагогічної психології 3. Психологія навчальної діяльності школяра 4. Психологія навчання обдарованих і невстигаючих дітей	5. Соціально - психологічні аспекти виховання 6. Загальна психологічна характеристика педагогічної діяльності
ІНДЗ	Творча робота із історіогенезу педагогічної психології – 30 б	
Самостійна робота	Презентація досягнень вітчизняної психолого-педагогічної школи (40 б-2 роботи)	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 25	Модульна контрольна робота 2 25

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінар 1

Тема: МІСЦЕ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ В СИСТЕМІ НАУКОВОГО ЗНАННЯ (2 год.)

План заняття

1. Структура і функції педагогічної психології.
2. Проблеми і завдання педагогічної психології.
3. Зв'язок педагогічної психології із загальною та педагогічною, диференційною, соціальною психологією, психологією праці, віковою фізіологією, педагогікою тощо.
4. Основні принципи педагогічної психології.
5. Вимоги до методів дослідження.
6. Класифікаційні системи методів. Організаційні методи дослідження (лонгітюд, "поперечний зріз", комплексний метод). Емпіричні методи. Спостереження та його види. Інтроекція.
7. Особливості застосування експериментальних методів. Природний і лабораторний експерименти. Формувальний експеримент. Генетико-моделюючий експеримент.

Семінар 2

Тема: ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ І СТАНОВЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ (2 год.)

План заняття

1. Психологічні погляди Ж.-Ж. Руссо, К.Д. Ушинського, Л.С. Виготського, А.С. Макаренка, Н.К. Крупської.
2. Характеристика педагогічної концепції як науки про дитину.
3. Становлення педагогічної психології в Україні (М.І. Алексєєва, В.К. Котирло, Г.С. Костюк, Є.О. Мілерян, Д.Ф. Ніколенко, О.М. Раєвський, О.В. Скрипченко та ін.).
4. Основні напрямки в розвитку сучасної педагогічної психології.
5. Теорії психічного розвитку і навчання (А. Валлон, Дж. Брунер, К. Коффка, Ж. Піаже, Е. Торндайк, З. Фройд та ін.).

Семінар 3 Психологія навчальної діяльності школяра

Тема: Психологія навчальної діяльності (2 год.)

План заняття

1. Загальні психологічні особливості навчальної діяльності.
2. Психологічна характеристика типів навчання.
3. Психологічна характеристика видів навчання.
4. Психологія засвоєння і розуміння знань і понять.
5. Психологічні засади формування умінь.
6. Психологічні умови формування навичок.

Семінар 4. Психологія навчання обдарованих і невстигаючих дітей(2 год.)

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Психологічні засади роботи з обдарованими дітьми.
2. Психологічні основи роботи з відстаючими у навчанні дітьми.
3. Психологія індивідуалізації навчання.
4. Психологія диференціації навчання.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Семінар 5. Тема: Соціально - психологічні аспекти виховання (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Спілкування і виховання.
2. Колектив і розвиток особистості.
3. Психологічні особливості сімейного виховання.

II. Проведення дискусії "Типи сімейного виховання: переваги і недоліки."

Семінар 6. Тема: Загальна психологічна характеристика педагогічної діяльності (2 год.)

1. Загальна характеристика педагогічної освіти.
2. Педагогічна діяльність у системі інших видів діяльності.
3. Психологічна характеристика функцій педагогічної діяльності.
5. Особливості педагогічної діяльності.

6. Педагогічні здібності та їх структура.
7. Формування педагогічних здібностей.
8. Педагогічні вміння та навички.
9. Професійна спрямованість особистості вчителя.
10. Психологічні основи педагогічної оцінки, педагогічного такту, педагогічної етики.

VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни «Психологія влади» оцінюються за кредитною трансферно-накопичувальною системою, в основу якої покладено накопичувальну систему оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Таблиця 6.1

Розподіл балів, що присвоюються бакалаврам за різні види навчальної роботи

Види навчальної роботи студентів	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку, бали
Відвідування лекції	1	8
Відвідування семінарських занять	1	6
Відповідь на семінарському занятті	10	60
ІНДЗ	1	30
Модульна контрольна робота	25	50
Підготовка до екзамену		36
Загалом		190

**Порядок переведення рейтингових показників успішності у
європейські оцінки ЄКТС**

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високи рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
F	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання

FX	1 – 34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни
-----------	------------------------	---

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій Психологія спілкування в діяльності управління
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники (основна та додаткова література);
- ✓ робоча навчальна програма;

- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);

ІХ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посіб. / О.В. Скрипченко, Л.В. Волинська, З.В. Огороднійчук. – К.: Просвіта, 2001. – 416 с.
2. Казарновська Г.Б., Долинна О.П. Загальна, вікова і педагогічна психологія: Зб. завдань. – К., 1990. – 142
3. Лисянська Т.М. Вікова і педагогічна психологія: Інформ. забезп. Змісту практ. занять, індивід., самот. роботи, модул. контролю, знань студентів (спеціалізація «Психологія»). – К.: Ін-т суч. підруч., 2007. – 128 с. – Бібліогр.: с. 111 – 125
4. Никольская А.А. Возрастная и педагогическая психология. – Дубна: Феникс+, 2001 – 332с.
5. Сергеевкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В., Вікова психологія. Навч. посіб. – Київ «Центр учбової літератури», 2012 р. – 296 стор.

Додаткова

1. Амонашвили Ш.А. Воспитательная и образовательная функция оценки учения школьников. – М.: Педагогика, 1984. – 297 с.
2. Ананьев Б.Г. О проблемах современного человекознания. – СПб.: Питер, 2001. – 272 с. – (Серия "Мастера психологии").
3. Аникеева Н.П. Психологический климат в коллективе. – М., 1989. – С. 184-196.
4. Ануфриев А.Ф., Костромина С.Н. Как преодолеть трудности в обучении детей. – М., 1998. – 224 с.